

Nr 99.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts i statsverkspropositionen gjorda framställningar angående anslag å kapitalbudgeten för budgetåret 1947/48, i vad avser det nya socialdepartementets verksamhetsområde, jämte i ämnet väckt motion.

(3:e avd.)

Sedan statsverkspropositionen avlämnats har Kungl. Maj:t i särskilda propositioner framlagt förslag om socialdepartementets uppdelning, vilket förslag riksdagen numera bifallit.

Statsutskottet behandlar här nedan de i statsverkspropositionen under kapitalbudgeten gjorda framställningar, vilka avse frågor, tillhörande det nya socialdepartementets verksamhetsområde.

Statens utlåningsfonder.

1:o) **Statens bosättningslånefond.** I propositionen nr 1 har Kungl. Maj:t beträffande kapitalbudgeten (punkt 7, s. 4 och 5 av ett såsom bilaga 26 vidfogat utdrag av statsrådsprotokollet över socialärenden för den 3 januari 1947) föreslagit riksdagen att till Statens bosättningslånefond för budgetåret 1947/48 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor.

Enligt kungörelse den 29 juni 1946 (nr 570) om statliga bosättningslån kunna trolovade eller äkta makar beviljas bosättningslån ur statens bosättningslånefond med ändamål att lämna tillgång till inköp, i den mån detta föranledes av äktenskapets ingående, av möbler eller andra bosättningsföremål m. m. Lån utgår med ett belopp av högst 2 000 kronor och förräntas efter fast, vid lånets beviljande bestämd räntefot. Amortering skall som regel erläggas i sådan ordning, att lånet är återbetalt senast åtta år efter utlåmandet. Ansökan om lån prövas av riksbanken, som ock utbetalar beviljade lån och uppstår förfallen ränta och amortering.

Från och med budgetåret 1937/38 till och med budgetåret 1946/47 ha å kapitalbudgeten under statens utlåningsfonder till statens bosättningslånefond anvisats anslag å tillhoppa 52 100 000 kronor, varav för löpande budgetår 8 600 000 kronor.

På grundval av beräkningar, framlagda av fullmäktige i riksbanken, uppskattas medelsbehovet för ifrågavarande ändamål under nästa budgetår till 2 000 000 kronor.

I samband med Kungl. Maj:ts förevarande förslag har utskottet till behandling förehått en inom andra kammaren av herrar *Persson* i Landafors och *Kempe* väckt motion (II: 63), vari hemställts, att riksdagen måtte besluta, att statens bosättningslån skola vara räntefria och att räntan slopas för kvarstående lånebelopp å tidigare beviljade bosättningslån.

Beträffande de skäl, som anförts till stöd för motionärernas förslag, får utskottet hänvisa till motionen.

Utskottet.

Ett motionsförslag om räntefrihet för bosättningslånen avsågs vid förra årets riksdag. Statsutskottet anförde i anledning av förslaget att lånen helst böra komma till användning endast såsom en hjälp vid bosättningen och att de därför icke böra erbjudas på sådana villkor, att det blir förmånligare för låntagarna att ordna bosättningen med bosättningslånemedel än med egna besparingar.

Utskottet, som icke kan förorda ändrat ställningstagande i räntefrågan vid innevarande riksdag, får med tillstyrkande av Kungl. Maj:ts förslag hemställa,

a) att riksdagen må till *Statens bosättningslånefond* för budgetåret 1947/48 anvisa ett investeringsanslag av 2 000 000 kronor;

b) att motionen II: 63 icke må av riksdagen bifallas.

Fonden för låneunderstöd.

2:o) **Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler.** Kungl. Maj:t har (punkt 12, s. 6 och 7) föreslagit riksdagen att till Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler för budgetåret 1947/48 anvisa ett investeringsanslag av 2 500 000 kronor.

Från och med budgetåret 1942/43 till och med budgetåret 1946/47 ha anvisats dels å driftbudgeten under femte huvudtiteln till bidrag till anordnande av allmänna samlingslokaler reservationsanslag å sammanlagt 2 500 000 kronor, dels å kapitalbudgeten under fonden för låneunderstöd till lån till anordnande av allmänna samlingslokaler anslag å tillhoppa 8 500 000 kronor. För budgetåret 1946/47 har för sistnämnda ändamål anvisats ett investeringsanslag av 5 000 000 kronor, medan någon medelsanvisning under bidragsanslaget icke förekommit. Av bidragsanslaget kvarstår för närvarande en avsevärd reservation och någon förstärkning av detta anslag har icke ansetts erforderlig för nästa budgetår. Vad angår investeringsbehovet för lån till anordnande av allmänna samlingslokaler har detta, oaktat att efterfrågan på dessa lån fortsatt att öka, med hänsyn till förefintlig behållning å anslaget ävensom till den nuvarande situationen på byggnadsmarknaden ansetts kunna för nästa budgetår begränsas till 2 500 000 kronor.

Kungl. Maj:ts beräkning av medelsbehovet föranleder ej erinran från utskottets sida. Utskottet hemställer alltså,

Utskottet.

att riksdagen må till *Lån till anordnande av allmänna samlingslokaler* för budgetåret 1947/48 anvisa ett investeringsanslag av 2 500 000 kronor.

Uppskjutna frågor.

3:o) Utskottet kommer framdeles att avgiva utlåtande beträffande nedan nämnda av Kungl. Maj:t under följande punkter framställda förslag, nämligen

punkten 4: Lånefonden för bostadsförsörjning för mindre bemedlade, barnrika familjer;

punkten 5: Lånefonden för främjande av bostadsbyggande på landsbygden;

punkten 6: Lånefonden för bostadsbyggande;

punkten 8: Tertiärlån till viss bostadsbyggnadsverksamhet;

punkten 9: Tillägslån till viss bostadsbyggnadsverksamhet;

punkten 10: Lån till uppförande och förbättring av lantarbetarbostäder; samt

punkten 11: Lån till bostadsförbättringsverksamhet; vilket utskottet härmed får för riksdagen

anmäla.

Stockholm den 6 maj 1947.

På statsutskottets vägnar:

J. B. JOHANSSON.

Vid förestående ärendes slutbehandling inom utskottet hava närvarit:

från första kammaren: herrar Johan Bernhard Johansson, Oscar Olsson, Lindström, Karl Andersson, Andrén, Gustaf Karlsson, Heiding, Gustaf Iwar Anderson, fröken Andersson, herrar Albertsson, Näsström och Ivar Persson; samt

från andra kammaren: herrar Svensson i Grönvik, Ward, Malmberg i Skövde, Bergström, Rubbestad, Mårtensson, Lindholm, Åkerström, Holmström, Hoppe, Jansson i Kalix och Birke.